

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Elementa Doctrinae De Circvlis Coelestibvs, Et Primo
Motv**

Peucer, Kaspar

Vitebergae, 1576

VD16 P 1990

De prima causa.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56559)

vium est. Inæquales enim (quales reuera sunt dies naturales) non possunt esse mensura motuum reliquorum, propter ἀνωμαλίαν, & tabula motuum omnes ad æquales dies instituuntur & accommodantur.

Æquales igitur seu mediij, seu mediocres dies, συχθίμωροι ὀμαλοι, definiuntur spacio temporis, quo totus æquator semel circumagitur, cum additamento respondente 59. scrupulis primis, 8. secundis, quæ equali mediocri motu diurno Sol conficit & absoluit. Constant autem horis 24. & decimaquinta parte fere horæ unius.

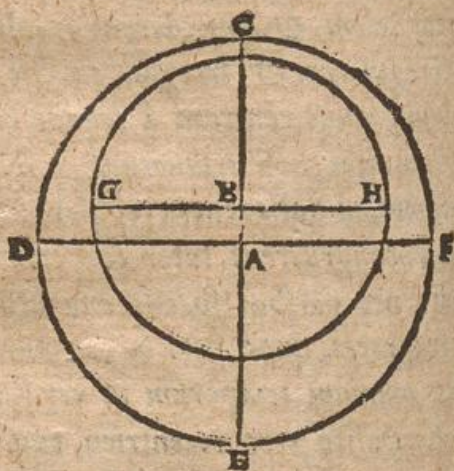
Inæquales, seu veri, seu apparentes συχθίμωροι ἀνωμαλοι, complectuntur tempus, quo integra æquatoris totius conuersio absoluitur, cum portio tanta, quanta arcui zodiaci congruit, quem motu diurno proprio & vero Sol interca peragravit.

Additamenta vero, quæ ad integras æquinoctiales reuolutiones accedunt quotidie, cum sint inæqualia, dies etiam inæquales efficiunt. At additamenta duabus variantur causis, quarum una est, apparet in motu Solis inæqualitas, quam Ptolemæus φασίαν μύλων ἀνωμαλίαν vocat, altera inæqualis partium signiferi ἀναφορά, conuersioq; in utraq; sphaera, recta & obliqua.

De prima causa.

Solem in zodiaco inæqualiter incedere, alibi
 lentius progredi, alibi vero cursum accelerare, res
 ostendit. Commoratur enim nostra ætate in vernis
 signis diebus 92. horis 21. scrupulis 38. In æstiuus
 diebus 93. horis 10. scrupulis 30. In toto vero hemi-
 cyclo boreo, diebus 186. horis 8. scrup. 8. In autuma-
 nalibus, diebus 89. horis 17. scrup. 15. In hyber-
 nis, diebus 89. horis 4. scrup. 32. In toto hemicyclo
 austrino, diebus 178. horis 21. scrup. 47. Huius ap-
 parentis anomalie Solis causam ne artifices ad ip-
 sum referrent Solem, & concederent, Solis motum
 pariter & regularem & irregularem esse: Eccen-
 tricam orbem, cuius centrum à mundi centro seu
 terra diuersum esset, Soli tribuerunt. Necesse est
 enim statui, motum Solis reuera regularem esse, nam
 alioquin non congruerent inter se perpetuo inte-
 græ periodi, nec paribus spacijs annuatim zodia-
 cum Sol peragraret, quod fieri experimur, & ob-
 seruationes omnium temporum id verissimum esse
 conuincunt. Posito vero Eccentrico, eoq; constitu-
 to, quod circa eiusdem orbis centrum Sol vehatur
 æqualiter & regulariter, causa inæqualitatis appa-
 rentis manifesta fit. Horizon enim zodiacum in
 hemicyclia æqualia, vt circulum maiorem, Eccen-
 tricam vero, Solis, quod per eius centram à mundi
 centro diuersum disiunctumq; non penetrat, in seg-
 gmenta

gmenta diffescit inaequalia, quorum superius
 maius, zodiaci hemicyclio boreo, in quo apogaeum
 Solis reperitur, respondet: minus alteri, quod peria-
 geum continet. Cum vero non ex centro eccentrici
 Solis, sed centro mundi motus orbium celestium
 contemplerur ac consideremus, necessario tardius
 nobis Sol per illud hemicyclium, cui maior eccentrici
 segmentum congruit, velocius per alterum velocius
 detur.

Et quanquam, quae singulis diebus accidit
 differentiae ex hoc inaequali incessu Solis, minime
 sunt: collectae tamen coniunctaeque, diuersitatem par-
 riunt non negligendam. Nam de Ptolemaei sententia,
 verus seu apparens motus Solis in hemicyclio
 boreo

boreo, quod bifariam ab apogeo hodie in 7. Cancrī
 constituto scinditur, deficit à mediocri 4. partibus
 æquinoctialibus cum dodrante. In altero, eundem to-
 tidem partibus superat. Discrepat ergo maximus di-
 es à minimo, secundum hanc priorem causam, 9.
 partibus æquatoris, 30. scrup. seu 38. scrupulis vni-
 us horæ. Vterq; vero à medio 4. pa: 45. scrup. seu
 19. scrupulis vnius horæ.

De altera causa.

Signiferi partes dissimili motu circumferri, &
 quibusdam maiores de vicinio æquatore arcus, qui-
 busdam minores congruere, declaratum est antea.
 Quòd vero confinium de utroq; circulo arcuum
 differentie, quæ ipsis Meridianum prætereuntibus
 (excludunt enim Astronomi Horizontem, ut di-
 ctum est) accidunt, dies insigniter variant, euiden-
 ter apparet, si conferantur vicini amborum arcus
 inde inchoati, ubi cum vno Eclipticæ gradu vnus
 æquatoris exoritur in sphaera recta, ut 16. Tauri
 & 14. Leonis in hemicyclio boreo, in altero hemi-
 cyclio à 16. Scorpj & 14. Aquarij. Cum eo enim
 arcu zodiaci, qui à 16. Tauri incipit, 14. Leonis fini-
 tur, & 88. grad. Eclipticæ comprehenditur, de æ-
 quatore 93. gradus exoriuntur. Differentia 5. grad.
 est seu 20. scrup. vnius horæ, quibus superant dies
 P longiores